

Redakční poznámka

Vážení čtenáři – přátelé,

tuto Vědomost dostáváte do rukou před letní přestávkou v pravidelné organizované činnosti našeho Slk. Redakční rada si je tohoto vědoma a proto jsme se snažili obsah čísla i této skutečnosti přizpůsobit.

Ve Vědomosti naleznete příspěvky dokumentující bohatý krúžkařský život uplynulého období, včetně nejvýznamnějších akcí, Moravského plesu, Výstavy vín, setkání bratrských Slováckých krúžků a stále rubriky.

S potěšením a jistým zadostiučiněním zmiňujeme významné ocenění Foskar, které bylo uděleno za veřejně prezentovaný pořad „Slovácký verbuňk – mistrovské dílo UNESCO“ v Divadle U Hasičů, na kterém se podílely dvě desítky našich členů.

Věříme, že si rádi počtete (starší i zavzpomínají) v článku pana Jiřího Mikulčáka na řemeslníky a kupce, kteří byli svého času nedílnou součástí života na vesnici, stejně jako se pobavíte v reportáži primáše mladé CM SIK Ondřeje Blahy o letních aktivitách mladé muziky.

V čísle najdete i medailónky dvou jubilentů, významných našich členů, pánů Jaroslava Vinklera a Pavla Černého.

Rádi zveřejňujeme příspěvek Jana Hlaváče a Karla Medka s popisem tanečních her, které se dříve ve SIK hrávaly. Věříme, že oživí naše besedy.

Pokud se budete zamýšlet kam v létě vyrazit, využijte nabídky výběru, který jsme si za Vás dovolili z dostupných zdrojů vytvořit.

Redakční rada využívá tohoto prostoru k přání všeho nejlepšího na společné cestě životem novomanželům Vackovým z naší chasy a Michalovi Smetanovi, cimbalistovi mladé CM Žandár, s přesvědčením, že toto přání je i Vaším přáním.

Přejeme Vám všem přátelé krásné prožití léta a podzimu.

Redakční rada

Slovo starosty

Vážení přátelé,
je před námi období letních dovolených, čas odpočinku, čas dobré zábavy. S mnohými z Vás, našimi členy, ale také s dalšími příznivci našeho Krůžku se i přes léto budeme potkávat na lidových slavnostech a festivalech, kterých je jako každoročně celá řada na Slovácku i v Praze.

V době psaní těchto řádků finišují přípravy na setkání krůžků Praha-Brno-Bratislava v Huštěnovicích na Uherskohradištsku. Od letošního setkání, jehož jsme organizátory, si především slibujeme, že si po delší době opět společně sedneme, popovídáme, zazpíváme, zatancujeme, prostě pobavíme se mezi svými. Věřím v úspěch, vždyť i obecní úřad, paní starostka, vinaři i ostatní místní vzali toto setkání za své a poskytují nám veškerou podporu. Budeme zde mít příležitost spolu s Bratislavany, Skaličany i Brňáky pohovořit o tom, co v krůžku plánujeme, s čím zápolíme, ale také se pochválit. Jistě máme čím.

Moravský ples 21.2.2009 opět nezklamal. Skvělá atmosféra, spokojení hosté, prostě standard, na který jsme již roky zvyklí. Udržíme ho i nadále? – je varováním i pro nás, že letos byly na poslední chvíli zrušeny jediné další dva plesy v Praze obdobného rozsahu, Národní krojový a Slovenský.

Výstavu vín v dubnu můžeme bez uzardění považovat za úspěšnou. Opět se ukázalo, že pokud se sejde tým šikovných a zapálených lidí, tak se dá dokázat mnoho. Přestože letos bylo na přípravu málo času, vše se zvládlo. Hlavní organizátoři Jenda Roháč a Jožka Šenk mohou být spokojeni, stejně jako byly tři stovky návštěvníků výstavy.

Na jaře jsme vedli debaty kolem naší chasy. Jaké je její postavení v rámci Krůžku, jak a kým má být vedena, jaké jsou její cíle, co od ní Krůžek očekává atd. Výsledkem debat je (znovu)založení a obnovení činnosti umělecké rady krůžku pod vedením Soni Plzákové, za podpory primáše Martina Sochora a dalších kompetentních. Pro vedení tanečních nácviků jsme delegovali odborně fundované a zkušené tanečnický jakými jsou např. Jožka Bobek či manželé Slámovi. Výsledky nečekejme hned, ale při pravidelné docházce tanečnicků nám jistě předvedou již v příštím pololetí některá nová či inovovaná taneční pásma. Příležitostí k tomu bude dost.

Přátelé, přeji Vám všem hezké odpočinkové letní dny a v září na besedě opět nashledanou.

Miroslav Říha

Moravský ples 2009

Je mnoho důvodů, pro které se každoroční Moravský ples oprávněně řadí k vrcholným událostem pražské plesové sezóny. Je to dáno zejména jeho kulturním významem a ohlasem široce přesahujícím území hlavního města, ale i neformální domáckou atmosférou. V neposlední řadě se Moravské plesy v Praze mohou honosit i svou ojedinělou tradicí neboť ten letošní byl v pořadí již třiapadesátý. Doba svérázné moravské plesové aktivity v Praze, organizované již od počátku dvacátého století (ve formě Moravských věnečků), úspěšně pokračuje ve století jedenadvacátém. Samotný ples je vždy vyvrcholením bohaté folklórní aktivity jeho tří protagonistů: Slováckého krůžku v Praze, Spolku rodáků a přátel Hané v Praze a Valašského krůžku v Praze.

Za tímto zavazujícím odkazem nijak nezaostal ani letošní, pořádaný opět v Kulturním domě na Smíchově dne 21. února 2009, jako jediný ze tří velkých folklorních plesů (ples FoS a Slovenský ples byly zrušeny). Kulturní dům na Smíchově již od 15-ti hodin poskytoval zázemí organizátorům a souborům k závěrečným přípravám. S postupujícím časem začínaly ve všech prostorách nabývat převahy barvitě kroje Slovácka, Horňácka, Hané a Valaška.

Z pódia tradičně vyzdobeného moravskou orlicí, slováckým „turečákem“ a modrým valašským šátkem program zahájil a řídil starosta našeho SIK Mirek Říha. Uvítal všechny hosty, poděkoval za podporu představitelům sponzorských organizací a pozval ke slavnostnímu defilé přítomné folklórní soubory a krůžky. Za svižného pochodu dechové

hudby Podlužanka následovala barvitá přehlídka kolem tří stovek krojovaných účastníků plesu. Představili se: soubory Hanák z Troubek u Přerova, Rusava z Bystřice pod Hostýnem, cimbálová muzika Burčáci spolu s tanečnicí, mužským a ženským sborem z Mikovic u Uherského Hradiště, hornácký ženský sbor z Javorníka a soubor Lipovjan z Lipova, chasa z Velkých Pavlovic, Slovácký krúžek z Prušánek, pražské: valašský soubor Krušpánek s muzikou Kyčera, Spolek rodáků a přátel Hané za doprovodu CM Jiřího Janouška. Defilé uzavírali hosté SIK z Brna a SIK z Bratislavy se Skaličany a rozjásanou přehlídku uzavřeli členové našeho SIK.

Na úvodní, živě aplaudované defilé, kdy pochodový rytmus střídaly taneční kroky a cifrování, navázala další část kulturního programu: předtančení a vystoupení sedmi vybraných skupin a souborů, tentokrát bohužel bez naší chasy. Hanáci z Troubek a Prahy v důstojných krojích ukázali, že zvládají stejně dobře volné i živější taneční kroky. Temperamentem překypovaly ukázky valašských tanců v podání souborů Rusava a Krušpánek. Zajímavou formu sedláckých předvedl soubor Lipovjan. K vyvrcholení této části programu patřilo návštěvníky nadšeně oceňované taneční a pěvecké vystoupení sborů z Mikovic za doprovodu CM Burčáci. Na závěr vystoupil náš mužský sbor s písní „Při strážnické bráně stojí koně vrané...“ K jejímu plnému vyznění vydatně přispěly mikovské a ostatní soubory a postupně většina návštěvníků. Závěrečná slova „Bože nám pomáhaj aj panna Maria, aby nezhylnula moravská krajina“ vyzněla jako hymnus a byla úvodem ke skutečné hymnické písni Moravanů „Moravo, Moravo, Moravěnko milá“ zahájené vedoucím našeho mužského sboru Jožkou Šenkem. Zpěvem vestoje přítomní vyjádřili svůj hluboký vztah k rodné zemi, svou sounáležitost s ní, s jejími tradicemi, s jejím kulturním bohatstvím a hrdost na svůj původ.

Po slavnostním úvodu se zábava rozproudila ve všech sálech kulturního domu. Jelikož prostory nestačily, střídaly se soubory ve svých vystoupeních i ve foyer a na chodbách za početné aktivní spoluúčasti návštěvníků plesu. Velkou pozornost na sebe poutalo zejména každé vystoupení mladé muziky SIK Žandár, CM Burčáci, CM J. Janouška a Valašské lidové muziky Kyčera. Ve Společenském a Arbesově sále se střídali hosté s našimi muzikami a nutno konstatovat, že si slova ředitele plesu vzali k srdci a dobře bavili sebe i ostatní. Ještě ve dvě ráno bylo možno například vidět nádherná vystoupení troubských ve Společenském sále.

Příjemným překvapením bylo nové nastudování Moravské besedy v podání barevné směsice různých souborů tradičně řízené Mirkem Konečným.

Pokračující tradice zpívání před půlnocí za účasti pěveckých sborů vhodným způsobem doplňuje program na Velkém sále. Stejně jako loni, tak i letos bylo „zpívání“ hojně navštíveno a návštěvníci se spontánně přidávali.

Domů se chtělo málokomu, odchody se odkládaly na pozdější odjezdy prostředků hromadné přepravy.

Na závěr se sluší vzpomenout nanejvýš náročné činnosti ve finančním, organizačním a kulturním zajištění plesu. Díky vám organizátoři, přispěvatelé, pořadatelé a vystupující za vaši záslužnou práci.

Alois Drhlík

Setkání Slováckých krůžků 2009

Když jsme poprvé zaslechli, že se letošní námi organizované setkání SLK odbude v Huštěnovicích, věděli jsme, že v obci je doma náš starosta, ale málokdo věděl, kde obec přesně leží, což zavdávalo podnět k dobrosrdečným šprýmům a špičkám rodáků z blízkých větších obcí. Dnes již víme, že se jedná o přívětivou a pohostinnou obec blízko Starého Města u Uherského Hradiště, o níž je první zmínka už v roce 1220, kde je i hospoda a škola. Je to obec, která nás pěkně přivítala a po celou dobu se k nám pěkně chovala, kde jsme se cítili dobře. Setkání se stalo záležitostí nejen našich tří Krůžků, ale také záležitostí obce a širokého folklorního okolí. Mezi hosty se tak objevili vedle starostky obce též starostové a zároveň folkloristi okolních obcí a řada osobností známých široké folklorní veřejnosti.

Přípravě setkání bylo věnováno mimořádné úsilí už proto, abychom starostovi neudělali ostudu a samozřejmě také proto, že si svých přátel vážíme. Záležitosti organizačního charakteru na místě samém, jako je vyjednání místa, jídla, vína, pozvání místních folklorních a obecních veličin, zajistil starosta sám. Výboři to samozřejmě rádi akceptovali,

protože mají každý dost svých starostí a povinností a proč by nenechali starostu, ať se předvede (a on se předvedl). Výbor byl pravidelně informován a jednotlivé kroky příprav rád schvaloval.

Všichni účinkující, tj. mužský sbor, chasa a muzika M. Sochora do posledních chvil pilně nacvičovali. Generálka proběhla v neděli 17. května, chasa ladila ještě ve čtvrtek 21. května.

K odjezdu jsme se sešli jak je zvykem včas a plný autobus natěšených účastníků vyrazil na 300 kilometrovou cestu. Průběh cesty byl standardní. Podle náтуры každého z účastníků a možností ji každý trávil po svém. Někteří dospávali brzké ranní vstávání, další rozdávali pochutiny, další je rádi konzumovali, došlo i na zpěv a obvyklé dolad'ování programu. Všichni jsme byli hned z kraje zkasírováni a tím zbaveni jedné ze starostí – ne nadarmo byla vedoucí zájezdu určena Boženka Růžičková. Cesta proběhla poklidně za stálého informování starostlivého starosty, kterému podle předávaných informací stoupala s blížícím se začátkem nervozita – zbytečně. Přijeli jsme včas a v pohodě i s Dušanem Macháčkem, který přisedl cestou a mimořádnou zastávku stvrdil patričným vinným kolkem.

Na místě samém nás přivítal náš starosta. Jožkou Bobkem byl neprodleně seznámen s bánovskou verzí huštěnovického kroje, neví se proč ji neakceptoval. Vydal pokyny, tj. upřesnil místopis, program a poslal nás na oběd. V místním hostinci jsme se, už i se Slovákovými, kteří nás čekali, přidali k přátelům z Bratislavy. Brňáci, kteří mezi tím trávili čas návštěvou muzea v Uherském Hradišti, přijeli vzápětí. Jako vždy nechyběla objetí, polibky, přípitky a písničky. Po dobrém společném obědě

zbyla zhruba hodina času, kterou je třeba využít. Do krojů (nebylo to zrovna pohodlné, ale stylové), poslední nervózní generálka, vždyť ve 14 hodin začíná oficiální zahájení setkání zdravicemi. Vzápětí se potvrzuje stará Komenského pravda, že „Veškeré kvaltování...“, protože Česká televize, která měla dělat záznam ze setkání do pořadu Folklorika se zpozdila na jiné akci. Čas do jejího příjezdu jsme samozřejmě dokázali v útulném kulturním domě, kde na nás čekala pozornost v podobě koláčků, dotace vín od místních vinařů a milých ochotných organizátorů, plně po našem využití. Rozezněl se cimbál i hrdělka.

Před čtvrtou dorazila televize a oficiální část setkání mohla být zahájena. Paní Jarmila Ulmanová, starostka Huštěnovic, oděná v místním kroji, nás přivítala. Seznámila s historií obce, včetně té folklorní a potvrdila to, co jsme očekávali: Našeho starostu tu mají rádi a jsou na něj, místního rodáka, hrdi. Uspořádání setkání SIK v obci si považují. Vystoupení starostů SIK se nesla v obvyklém rámci zdůraznění významu těchto setkání spolu s poučnými exkurzemi do historie. Nový brněnský starosta - bývalý člen našeho SIK Mirek Hebron nás seznámil s jejich aktivitami minulými i plány do budoucna. Následovaly zdravice ve formě vystoupení SIK, které zahájili brněnští. Předvedli kopaničářský čardáš v podání 3 párů, ženský sbor zazpíval krásné písně z Mikovic a mužský sbor písně z Hanáckého Slovácka. Bratislaváci a Skaličané pozdravili setkání tradičně emotivním vystoupením svého rychtára P. Fajkuse, následovala vystoupení mužského a ženského sboru, krásná dueta. Naše zdravice se nesla v duchu vojenských písní v podání mužského sboru, CM a vystoupení mlado-staré, nebo chcete-li staro-mladé chasy. Zdravice se líbila - však jsme měli nacvičeno a pečlivě a náročné Soně Plzákové, která program připravila a s námi nacvičila, se ulevilo. Na závěr první části programu přišla řeč na letošního FOSKARA, na jehož udělení za nejlepší veřejně předvedený pořad k poctě verbuňku jsme se spolupodíleli. V civilu před nás předstoupil Jožka Bazala a jenom tak mimochodem vystříhl nádherný verbuňk. Martin vyzval přítomné verbíře a první část programu končila společným verbuňkem.

Spolu s námi se setkání zúčastnili i vzácní hosté: představitel Huštěnovic v čele s paní starostkou, starostové ze Starého Města (Jožka Bazala), z Babic (Míla Maňásek - jinak otec Radka, houslisty Žandáru) a Traplic (Pavel Chrástek). Dále pak folkloristé, mezi nimi: Miloš Hrdý, Stanislav Gabriel... Čas na krátkou návštěvu si udělal i předseda FoS ČR pan Zdeněk Pšenica, moc rádi jsme se zase po čase setkali, zazpívali si a zaverbovali s Jarkem Nešporem, pozdravili s našimi bývalými stárky -

manželi Kaňovskými.

Večer byl čas i prostor na vše, co člověk od setkání s přáteli očekává, k tomu dobrá vína od místních vinařů. Krásné počasí a prostory hospody, KD a parku nám byly k dispozici a také jsme je užitečně využili. Tu pohromadě, tu po skupinkách, tu podle nálady ke zpěvu, tanci, poslechu, s cimbálem nebo harmonikou. Zpívalo a tančilo se v některých chvílích na několika místech zároveň, nevadila ani zámková dlažba, nejlépe to chlapům znělo na chodbě. Hlavně, hrálo a zpívalo se pořád. CM se různě doplňovaly a přeskupovaly. Chvályhodné bylo, že přijeli a aktivně zapojili i muzikanti Žandáru Radek Maňásek a Béd'a Jedlička. Tance střídaly regiony a tak došlo i na v našem SIK málo tančené vrtěné, skočné, hlucké sedlcké, straňanské..., parket byl stále plný – už hodně dlouho jsem tak nepropotil kroj.

Pozorní hostitelé stále doplňovali stoly vínem, zvali na chleba se sádlem, škvarky, kávu. Zásoby minikoštu se též zdály být bezednými. S odjezdem bratislavských krátce před půlnocí se zábava stala komornější. Přesto jsme ještě zvládli s Brňáčkami připomenout Mirkovi Dostálovi jeho narozeniny a dobře si zatancovat.

Zábavu něco po jedné ukončil Martin Sochor. Cesta domů proběhla nerušeně. Toníkovy pokusy rozezpívat autobus nenašly tentokrát pochopení. S rozedněním jsme se loučili plni krásných zážitků a s nezodpovězeným: Jak poděkovat těm krásným, nezištným a obětavým lidem z Huštěnovic za všechno co pro nás, pro ně fakticky cizí, udělali.

Bruno Vognič

13. ročník výstavy moravských a českých vín

Jak je v názvu uvedeno, tento příspěvek se bude věnovat již 13. ročníku aktivity Slováckého krůžku v Praze, která pravidelně přináší všem milovníkům a fandům slováckých písní, melodií a tanců možnost toto vše spojit s ochutnáváním, posuzováním a hodnocením kvality moravských a českých vín. Jak již číslo ročníku napovídá, jedná se o dlouholetou tradici, která se od roku 1994 poměrně dobře zakořenila v mysli pražanů a kterou by nebylo možné organizovat bez silné podpory krůžku nakloněných vinařů a našich přátel. I touto cestou bych jim proto všem chtěl poděkovat za jejich podporu, náklonnost a poskytnutá vína. V letošním roce se výstavy zúčastnilo celkem 132 vinařů, kteří pro účel „koštu“ poskytli 367 vzorků, z toho bylo 244 bílých, 105 červených a 18 rosé. Rovněž byly poskytnuty i 4 vzorky medoviny.

Uvedená čísla jsou poměrně zajímavá, ale co se mně osobně na akci líbilo nejvíc? Je to ta skutečnost, že se jednalo o nekomerční akci, a i přesto se na ní každý podílel rád, z vlastní vůle a bez vidiny finančního profitu. Jediný osobní zisk z této akce vidím v dobrém pocitu z dobře vykonané práce a ze spokojenosti návštěvníků, kteří mohli ochutnat vína nejenom od velkých vinařských závodů a vinařů, ale i od malovýrobců, jejichž vína jsou pro většinu z nás málo dostupná. V letošním roce jsme měli možnost poprvé udržovat bílá vína v chladu, což doufám o to více napomohlo rozmazlovat naše jazýčky lahodným mokem a nechat se jím unášet. Pochopitelně nesmím zapomenout na vína červených odrůd, která jako obvykle i letos byla velmi zajímavá.

Samotnému odpoledni dne 25.4. v Kulturním domě Barikádníků ve Strašnicích předcházela náročná část příprav, které, dle mého názoru, se organizační výbor dobře zhostil. Členy výboru byli: Jožka Šenk, Karel Medek, Dušan Macháček, Bruno Vognič, Tomáš Sláma, Petr Smetana,

Tonda Houska a já. Snažili jsme se poučit z chyb minulých let a vyvarovat se dalších chyb, zároveň také přinést něco nového. Doufám, že se nám to podařilo díky některým organizačním opatřením, zajištěním vyplachovaček skleniček a chladicímu vozu vypůjčeným od Znovínu Znojmo a od společnosti Aristokrat Catering, prostřednictvím Tomáše Slámy, který se v tomto velmi angažoval.

Jednou z velmi náročných částí příprav byla organizace svozu vín, které předcházelo obvolávání vinařů a domluva o způsobu a termínu převzetí jednotlivých vzorků. K ulehčení způsobu jejich přebírání jsme letos využívali i svozová místa v ZD Sedlec, Šlechtitelské stanici vinařské ve Velkých Pavlovicích, v prodejně Znovínu Znojmo v Louckém klášteře ve Znojmě, ve vzorkové prodejně Znovínu Znojmo v Praze v Kateřinkách, u pana Jaroslava Nešpora v Moravské Nové Vsi a u pana Štěpána Maňáka v Žádovicích. Všem lidem z těchto svozovým míst bych chtěl tímto také poděkovat za jejich ochotu a pomoc. V poděkování nesmím zapomenout na svého velmi dobrého kamaráda Roberta Khaddoura, který sice není členem krůžku, ale i přesto mi pomohl s daným svozem. Bez jeho obětavosti bych to nezvládl. Takže Roberte, ještě jednou děkuji! Letos se nám svoz podařil zajistit tímto způsobem, ale bylo by skvělé, kdyby v dalších letech se našlo i dostatek lidí z krůžku na jeho zajištění. České vinaře a vinařské závody objížděl Tonda Houska, který mi v této fázi příprav rovněž velmi pomohl, jelikož se postaral o celou logistiku. Takže Toníku, i Tobě patří velký dík! Svezená vína jsme měli možnost uskladnit u manželů Vogničových. Jejich pomoc se však neomezovala jen na poskytnutý prostor, ale účastnili se společně s Karlem Medkem, Jindrou Rajtorem, Bohumírem a Janou Ulčarovými a Marií Mansfeldovou i soupisu vín pro účely katalogu a velmi pomáhali při manipulacemi s víny, poskytli zázemí pro výběr šampióna, nakonec i při nalévání hostům výstavy. Takže Bruno a Aničko, i Vám patří velký dík.

V letošním ročníku bylo organizováno laické hodnocení odrůdy Sauvignon, kterého se ujali členi krůžku a to: Jiří Trapek, Petra Slámová, Karel Medek, Jožka Šenk, Bruno Vognič a Antonín Houska. Ti vyhodnotili nejlepší vzorky v kategorii mladých vín (ročník 2008) a v kategorii zralých vín (ročník 2007 a starší). V první kategorii vyhrál vzorek od pana Jana Michny z Velkých Pavlovic (v katalogu uveden pod č. 10-23), v kategorii druhé se jednalo o vzorek od společnosti VITIS s.r.o. ze Strážnice (v katalogu pod č. 10-11).

Nikdy jsem si nedovedl představit, jak je těžké upravit katalog do jeho finální podoby. Tolik korektur a násobných korektur jsem ještě

nezažil. Takže si velmi cením Dušana Macháčka za jeho obětavost a klid při řešení tisku katalogu. Ne vždy vše šlo hladce. Na tisk katalogu nebylo moc času, takže mnohé věci se řešily trochu ve stresu. Myslím si však, že Dušan Macháček společně s panem Chovancem a paní Horákovou ze společnosti ESKIRA s.r.o. odvedli dobrou práci a katalog dostal pěknou podobu a vzhled.

Průběh samotného koštu, si myslím, byl velmi příjemný a poklidný. Na hladkém průběhu se převážně podíleli pod taktovkou Petra Smetany a Jožky Šenka nalévači vín z řad chasy krúžku, mladí i starší, a jejich přátelé. Při vstupu asistovaly pod vedením Jany Říhové Boženka Růžičková, Jarka Vesecká, Jana Nedohlíková a Eva Žáčková. Na pořádek dohlížel muž se silným hlasem a mohutnou plecí Viktor Zlámal. Všichni pracovali svědomitě a snažili se zpříjemnit návštěvníkům ochutnávku vín, ale jejich úsilí by nebylo tak úspěšné bez podpory naší muziky, která hrála jak o život. Muzika se skládala z primáše Martina Sochora, Soni Plzákové, Katky Pavličové, Luďka Nezbedy a Radka Sobiška. Jejich výkon byl opravdu úctyhodný, jelikož hráli od půl čtvrté až do ukončení koštu. Přispěli tak nemalým dílem k dobré náladě všech zúčastněných. Když k tomu přičtu, že museli snést i poroučení si od takových nezkušených zpěváků, jako jsem já, tak odvedli opravdu dobrou práci. Byla to moje první zkušenost s poroučením si. Ne vždy se mi to podařilo, ale když už, tak to byl opravdu nádherný pocit a myslím si, že i taneční partnerka to pak dala najevo svým radostným výrazem ve tváři.

Zpívalo se, tančilo, byla dobrá nálada, takže si myslím, že každý, kdo se koštu účastnil, si jej mohl náležitě užít a odnést si mnoho dobrých zážitků, které ho opět přivedou i na další ročníky ochutnávky moravských a českých vín pořádané Slováckým krúžkem v Praze.

A co moje zkušenost z pořádání výstavy? Získal jsem ještě větší

respekt k lidem, kteří organizovali minulé ročníky, měl jsem možnost se seznámit s celkovou organizací výstavy, se kterou mi velmi pomohl Jožka Šenk, a v neposlední řadě i poznat během svozu vín mnoho příjemných lidí z Moravy, kteří jsou stále ochotni poskytnout jejich chloubu v podobě vín na košť, který je nekomerční. Všem vinařům, kteří nám tak pomohli zorganizovat další úspěšný ročník ochutnávky moravských a českých vín, stejně tak i všem lidem, kteří se podíleli na hladkém průběhu koštu mnohokrát děkuji za jejich ochotu, pomoc a cenné rady, bez kterých by košť nedopadl tak dobře, jak si myslím.

A co říci na závěr? Chtěl bych, aby měl Slovácký krúžek v Praze vždy dostatečný potenciál ochotných lidí přinést trochu těch tradic do Prahy a silnou podporu ostatních, kteří si těchto tradic váží.

Jan Roháč

Redakční poznámka: Autor tohoto příspěvku ve své skromnosti zamlčel jednu zásadní skutečnost. Ujal se organizování a řízení celé akce. Kdyby se tomuto nepropůjčil, výstava by nebyla. Honzo, děkujeme.

Životní jubileum Jaroslava Vinklera

Dne 21. 1. 2009 se dožil 85 let genmjr. Ing. Jaroslav Vinkler, CSc., významný člen Slováckého krúžku v Praze, dlouholetý člen výboru a také jeho dlouholetý předseda (starosta). Nejdříve několik biografických údajů – většinou o sobě málo víme.

Jaroslav Vinkler se narodil v roce 1924 v Traplicích na Slovácku. Dětství strávil v severomoravském pohraničí, kam rodina odešla z existenčních důvodů a odkud musela odejít v důsledku německého záboru v r. 1938. Vystudoval obchodní akademii v Uherském Hradišti, po maturitě za 2. světové války pracoval v dělnických profesích a byl totálně nasazen. Po válce vystudoval Vysokou školu obchodní (dnes VŠE) v Praze. Nastoupil vojenskou presenční službu a poté se stal vojákem z povolání, kdy postupoval až do hodnosti plukovníka gen. štábu v r. 1968, kdy se připojil k těm, kdo nesouhlasili se vstupem „sprátelených“ armád. Následkem toho byl zproštěn vojenské služby a pracoval pak v podniku Kancelářské stroje jako programátor. Po sametové revoluci byl

rehabilitován a povýšen do hodnosti generálmajora. V současné době je dlouhodobě v Oddělení péče o vojenské veterány ÚVN ve Střešovicích.

Do Slováckého krůžku vstoupil podle zápisů strýce Hanáka už jako student v r. 1945.

Od r. 1970 se začal zajímat o činnost krůžku intenzivněji, zapojil se i do muziky jako houslista. Byl navyklý určitému řádu a pořádku, proto mu vadila organizační roztržitost i to, že vlastně historie krůžku žila jen v myslích pamětníků a v neuspořádaných, různorodých podkladech. To ho vedlo k tomu, že přijal funkci člena výboru. V letech 1987 až 1991 byl jeho předsedou. V tomto období krůžek získal právní subjektivitu.

Poté pracoval i nadále jako archivář a sbíral podklady z dobového tisku, aby z nich vytvořil ojedinělé dílo „Praha a Moravští Slováci“ (244 str.). Kniha vyšla v r. 1996 ke 100. výročí krůžku. Předcházela jí brožura „Moravští Slováci v Praze“ (1988, 131 str.). Na ni pak navázala podrobnější a hlouběji i do větší šíře pojatá zmíněná kniha. Jaroslav Vinkler rád citoval slova sochaře a jednoho ze zakladatelů krůžku F. Úprky, že je nutno zachytit krásu lidové tvorby: „... ty štětcem, ty perem, ty notou...“. Sám se tím řídil a svojí knihou vytvořil plastický obraz vzniku Slováckého krůžku v r. 1896 jako výsledek snah o sdružování Moravanů v Praze, v širších souvislostech tehdejšího vývoje české společnosti. Zahájil vydávání časopisu krůžku Vědomost' a byl jeho prvním redaktorem. Obětavě se věnoval organizaci moravských plesů a setkávání spřátelených krůžků.

Byl také vedoucím kolektivu, který zpracoval dějiny rodné obce,

jež vyšly tiskem péčí Obecního úřadu v Traplicích. Je čestným občanem obce Traplice.

Životní jubileum Jaroslava Vinklera bylo vzpomenuo na besedě krúžku dne 14. ledna 2009 a dohodnuto vyslání delegace gratulantů. Tak se na oddělení v ÚVN postupně shromáždili: J. Čajová, L. Novotná (rodačka z Traplic, redaktorka ČRo 3), pánové L. Kleinhampl, J. Mikulčák, A. Slovák, M. Říha a J. Hlaváč. Starosta Miroslav Říha pak přednesl oficiální blahopřání, doprovázené kyticí a dárkovým košem od krúžku. Připilo se na zdraví, zazpívalo, zavzpomínalo na prožité chvíle v krúžku, na setkání s přáteli z Brna a Bratislavy, na vývoj našeho „volného sdružení“.

Lze objektivně říci, že působením Jaroslava Vinklera dostala činnost krúžku pevnější obrysy, a že došlo k rozvoji a obohacení činnosti příchodem nadšených mladých muzikantů, zpěváků a tanečníků. Dnes se díky tomu jeví Slovácký krúžek Praha jako konsolidovaný spolek s pravidelnou účastí kolem 100 lidí na besedách, s řadou nových aktivit ve folklorní oblasti.

O tento příznivý vývoj krúžku má Jaroslav Vinkler nespornou zásluhu a patří mu náš upřímný dík.

Jaroslava Čajová, Jan Hlaváč

Vzpomínka na jednoho z únorových jubilantů

Krúžková Vědomost' z prosince 2008, v přehledu nadcházejících životních jubileí členů krúžku pro měsíc únor, zmiňuje čtyři jména. Výčet začíná devadesátinami *Blaženky Egelseerové* (1.2.1919) nestorky našeho krúžku. V jejím životním elánu, obdivuhodném optimismu, duševní čilosti a stále mladistvém myšlení, jakoby se odrážela symbolika životnosti krúžkového života. Druhým zmiňovaným jubilantem je *Ing. Pavel Černý* (4.2.1929). Výčet uzavírají paní *Zdeňka Průchová* a autor tohoto článku.

Rádky tohoto textu bych rád věnoval druhému jmenovanému, svému spolužákovi z kyjovského Reálného gymnázia Josefa Klvani, Pavlu Černému, dlouholetému kamarádovi. Jeho jméno členům krúžku již

mnoho neříká. Jeho záslužné někdejší působení v krúžku má však stále své neopomenutelné místo. Aktuálně například již tím, jak vysokou hodnotu krúžkové činnosti ve společnosti i ve svém životě přikládal, jak se jí sám obětavě věnoval. Moravské Slovácko, jeho tradice, vědomí sounáležitosti s jeho lidem, hluboké citové vnímání jeho kultury vždy byly a zůstávají neodmyslitelnou, vědomou součástí jeho osobnosti. Známy kyjovský a slovácký veřejný činitel MUDr. Jiří Dunděra, blízký přítel Pavla Černého, nadepsal svůj vzpomínkový medailon na něho v únorovém výtisku Kyjovských novin „Osmdesátka básníka Kyjovska Pavla Černého“. Připomeňme si tedy jeho životní výročí také v naší Vědomosti.

Pavel Černý pochází ze Sobůlek, malé dědiny pod strážovským kopcem, necelých deset kilometrů západně od Kyjova, kam se jeho rodina ještě v mládí přestěhovala. Osmileté gymnasiální studium ukončil maturitou v roce 1948. Svým rozhledem, svou názorovou orientací, byl Pavel jedním z nejvyspělejších studentů naší třídy. Smysl pro spravedlnost, odpovědnost, pro vzájemné pochopení, pro respekt druhého, si Pavel přinesl z rodinného prostředí, kde byl druhým nejmladším z pěti bratrů. Jeho otec byl legionářem za 1. svět. války, nejstarší bratr zahynul jako člen čs. bombardovací perutě v Anglii. Své vyhraněné vlastnosti Pavel dále rozvíjel ve skautské organizaci, kde se stal vedoucím oddílu. Jeho průpravu pro život spoluvytvářela skutečnost, že byl hluboce věřícím. Jeho vnímavost ho od dětských let činila aktivním účastníkem slováckých zvyklostí a obyčejů, jejichž tradice a zvykosloví ho poutaly svým hudebním a zpěvním bohatstvím.

Po maturitě začal Pavel v Praze v roce 1948 studovat Vysokou školu hospodářských věd. Druhým místem, kde v Praze zakotvil, byl přirozeně Slovácký krúžek. Spolu s Ivo Kultem, dalším kyjovským maturantem, který přišel do Prahy na studia o rok později, byli součástí mladé krúžkové krve. Pro krúžek to bylo kritické období, neboť se potýkal s likvidačními snahami poúnorového režimu. Již v únoru 1948 čelil výbor krúžku požadavku „ustavit akční výbor, který by provedl šetření v řadách členstva, aby mohla být provedena plná očista od zpátečnických živelů“. Po urgenci vyžádaného hlášení státní bezpečnosti výbor krúžku potvrdil vytvoření „akčního výboru“, který „přešetřil“ funkcionáře a členy krúžku a rozhodl, že dosavadní funkcionáři mohou ve funkci pokračovat. Příchod mladých členů do krúžku zbavil členy jeho výboru, Frantu Šavaru a strýčka Hanáka, alespoň jedné starosti – kdo bude stárkovat. Pavel Černý a Ivo Kult se v této čestné funkci vystřídali.

S děním v našem Slováckém krúžku se Pavel rozloučil v roce 1952, kdy po dokončení studia nastoupil zaměstnání ve Slováckých strojárnách v Uherském Brodě. Jednak zde měl možnost projevit své básnické nadání (vydání sbírky básní „Přestupte, prosím“), ale také zde jeho folkloristická činnost nabývá nových dimenzí. Hluboké přátelské vztahy zde Pavel navázal se známými folklorními činiteli, s Mgr. Janem Miroslavem Kristem a Bzenčanem JUDr. Věrkem Blahutkou. Společně se zasloužili o oživení uherskobrodského slováckého krúžku, který se stal základem známého souboru Olšava.

V roce 1962 odchází Pavel do poberounských Hořovic, kde nastupuje zaměstnání v podniku Buzuluk Komárov. Ani zde neustává ve své básnické tvorbě, s častými návraty do rodného Slovácka. Jeho verše se mohly znovu znovu svobodně rozlétnout až po roce 1989. Jeho básně obohacují mimo jiné například tiskoviny vydávané k výročí kyjovského gymnasia, zejména pak publikace vydávané ke Slováckému roku v Kyjově, kde mu v roce 2006 také vyšla básnická sbírka „Dúbravěnko zelená“, souznějící svým názvem s krásnou slováckou písní. – Ukázka z jeho básnické tvorby je na str. 29 a na obálce Vědomosti.

A.Drhlík - Redakčně kráceno

Bratkové, dráteníci, miškáři a jiní

V dobách, kdy nebyly vesnice spojeny vlakem ani autobusem s městem a později jen 1× denně tam a zpět soukromou autobusovou linkou, měli obyvatelé vesnic potíže při obstarávání drobných nákupů a služeb, které nebyly v obci. Vypomáhali jim potulní (podomní) prodejci, výkupčí a řemeslníci, kteří postupně obcházeli několik vesnic svého rajonu a hledali zájemce o své služby. Na tuto činnost měli vystavený živnostenský list, platný pro celé Rakousko-Uhersko a pak pro celou republiku, takže je nemohli obecní strážníci ani četníci postihovat za potulku. Obcházeli obce, své služby nabízeli hlasitým vyvoláváním s dlouhým protahováním samohlásek, aby upozornění na služby neskončilo dříve, než si lidé uvědomí potřebu poslouchat; vyhlíželi, z kterého domu vyjde hospodyně, aby se domluvili na ceně služby.

Potřebovali vydělat pár korun, aby mohli uživit své rodiny v domovské obci, nepohrdli však ani krajícem chleba namazaným sádlem, talířem polévky, buchtou - těmi se nasýtí sami. Byli ve svém rajonu známí a věděli, kdo jim třeba poskytne i jednoduchý nocleh. Připomeňme si některé z nich.

Podomní obchod drobným zbožím nabízeli **braťkové** (každému říkali braťko); pocházeli obvykle z Bosny, a proto se jim říkalo i Bosňáci. Měli kolem krku na břicho zavěšený čtverhranný, nepřilíš hluboký proutěný koš se zbožím. Kolem dokola přes okraj koše jako na výstavu visely tkanice do prádla, prádlová guma, tkaničky do bot, podvazky, pestré stuhy pro mladé parádnice i řemeny. V koši byly nitě, jehly, špendlíky s pestrými skleněnými hlavičkami, zavírací špendlíky i nějaká látačí či vyšívací bavlnka, nitěné knoflíky a podobná textilní drobotina. V koši se našlo i zrcátko, hřebínek, spony do vlasů, žiletky do strojků na holení, modřidlo na prádlo (co ho dnes mladé hospodyňky ani neznají), pro kluky se našly i jednoduché zavírací nože - rybičky a jiné drobnosti. Oporou při chůzi byl braťkům čagan, ten se jim moc hodil i k podepření koše, když z něho obsluhovali kupující.

Ze slovenských Kysuc přicházeli **dráteníci**. Hlasitým drátovat, letovat nabízeli zpevnění keramických krajáčů na mléko, mís, hrnců na vaření opletením nádob kolem dokola pevnou drátěnou sítkou; měla zabránit prasknutí nádob; již naprasklé slepili a dodatečně opletli. Opravili i díрку ve smaltované nádobě nýtlem, letovali měkkou pájkou ale i tvrdou pájkou mosazí např. měděné kotle. Prodávali drátěné pastičky na myši, uměli z drátu vytvářet i nejrůznější ozdobné předměty; o umění dráteníků svědčí i jejich muzeum v budatínském zámku u Žiliny.

Šlejtří převáželi na tragači jednoduchou brusku; brusný kotouč z pískovce poháněli šlapáním. Brousili na něm nože, nůžky, dláta, sekery i ostří různých strojů.

Miškáři (nunváři, zvěroklestiči) operativně měnili např. mladá prasátka na vepřiky, aby pak v klidu pěkně přibývali na váze. Pocházeli obvykle ze slováckých Bojkovic a mají tam na zámku i své muzeum.

Vápno, vápínko, vápno vyvolávali **vápeníci**, kteří prodávali z vozu vápno; každý rok je hospodyně potřebovaly k líčení domů před

velikonocemi nebo k hodům. Měli i barvu do vápna na modrou podrovnávku.

Sklenáři nosili na zádech krosnu s tabulemi skla a zasklívali rozbitá okna. Nezasklívali vždy celé okno, ale někdy jen menší rozbitou část; často bylo vidět, že tabulka v okně je ze dvou částí tak se přesahujících, aby za díly skla při dešti nezatékalo.

Hliněné nádoby se kupovalo na jarmarkoch ve městech, na přenášení na zádech bylo moc těžké. Přesto někdy přinesla podomní obchodnice v nůši **čepáky**, džbány na vodu a na víno s prolamovanými hrdly, takže se z nich nedalo pít bez polítky pijícího. K pití sloužilo duté ucho s náustkem. V čepáku se nosila na pole voda, chladila se v potoce nebo zasazená do země; když náhodou vydrželo víno až do žní, vylepšil vodu střík vína.

Svráznou figurkou býval **flašinetář**, obvykle válečný invalida. Zdrojem obživy mu byla almužna, kterou dostával za zahraniou písničku. Lépe se pomněl, když ho někdo pozval hrát na rodinnou slavnost, svatbu, křtiny.

Za služby musely hospodyně platit a to byl kámen úrazu, hotové peníze doma nebývaly. I větším hospodářům celou řadu služeb poskytovali místní řemeslníci, kováři, koláři, sedláři a jiní na úvěr; po prodeji úrody splatil hospodář dluhy, daně, koupil nové osivo, nářadí i stroj, nejnutnější potřeby pro domácnost a hotové peníze pro hospodyně nezůstaly. Drobní zemědělci nebyli zaměstnáni, nepobírali plat; za výpomoc sedlákům při žních a jiných nárazových pracích se jim sedláci odměňovali prací s koňmi, zoráním políček, odvozem úrody apod. Peníze na drobné nákupy (nejčastěji jsem před válkou chodíval pro cukr, kávu, cikorku, ocet, cigarety - 12 Zorek za korunu!) získávaly domácnosti prodejem svých produktů.

Vesnicí procházely **Líšňáčky**. Byly to ženy-obchodnice obvykle z Líšně (dnes součást Brna), které kupovaly od hospodyň vejčeka, máslo, kuřata, kačeny, husy, králíky, peří a prodávaly je pak v Brně na trhu. Hospodáři prodali **řezníkovi** během roku třeba vepře, tele, popř. i krávu, když už měli po připuštění jalovice krávu mladší.

Drobný peníz získala hospodyně od dalších výkupčích. **Handrláci** (hadrníci, hadráři) kupovali staré hadry; platili za ně jehličkami, sponkami, nitěmi, náprstkem, modřidlem, škrobem; větší množství i vážili

a odměňovali hliněnými i porcelánovými talířky, hrnečky. Hadry se třídily; vlněné hadry se rozcupovaly na přízi, která se přidávala do nového sukna; lněné a bavlněné hadry sloužily v papírnách po rozvlácnění v holendrech jako základ pro výrobu papíru; z těch nejkvalitnějších hadrů byl i papír na výrobu bankovek; J. Jilík (Jdu Slováckem krásným) vzpomíná, že takové hadry se vozily až do Rakouska za Vídeň a říkalo se: „Vezem rudu na císařské peníze.“ (Dnes je cupanina z hadrů surovinou pro netkané geo-textilie, sloužící např. při stavbě silnic a dálnic k oddělení vrstev z postupně menšího šterku.) Jako z úlu rojili se handrláci z Kunovic u Uh. Hradiště, tam měl živnostenský list na výkup hadrů kde kdo. J. Jilík vzpomíná, že handrláckou formou získával učitel a sběratel F. Kretz staré i zánovnější části krojů, mašle, výšivky a sestavoval z nich kroje ještě použitelné nebo exponáty do muzea.

Handrlák býval i **kožkařem**. V každém hospodářství i chalupě byly kožky po králících a kůzlatech; kožky nebyly však jen surovinou k vydělání na kožišky či kůže na drobnou koženou galanterii; o kožky z králíků stály v Novém Jičíně továrny na klobouky, ze srsti byla plst' na jejich výrobky. Nejcennější byly kožky se zimní srstí, na rub převrácené a dobře usušené na dřevěných nebo drátěných rozporkách.

Drobný peníz mohlo poskytnout i **železo**, které se sbírá dodnes. Podkovy, obruče kol, kování z rozbitých vozů se hodily i místnímu kováři; litinu (např. prasklé hrnce na vaření brambor – železnáky), rošty a tály ze starých kamen a jiné vyvolávač zvažil a něco málo i zaplatil; nebral však zrezivělý plech, třeba propálené roury od kamen.

Nemůžeme nakonec zapomenout na místní **bubeníky**. Obcházeli dědinu, na vhodných místech po virblu vyvolávali „Na vědomost' sa dává“ a pokračovali aktuálními informacemi z obce: svolávali radní nebo zastupitele na schůzi, zveřejňovali obecní vyhlášky, ohlašovali prodej úrody z třešňových a jiných ovocných alejí (před uzráním), prodej dílů obecních pozemků ke kosení trávy na zeleno nebo k usušení na seno a otavu, oznamovali konání zábav, divadelních představení a za první republiky i program kina. Někteří miškáři a sklenáři oznamovali vybubnováním předem svůj příchod a na obci se shromažďovala jména zájemců o jejich služby. Později převzal roli bubeníků obecní rozhlas.

Tož to všechno oživovalo život na našich vesnicích do poloviny minulého století.

Kohútek, Strúček a Žandár **společně ve Švýcarsku**

Už je tomu několik let, co Žandár počal spolupracovat s folklorním souborem Kohútek z Bánova. Nejprve se jednalo o více méně nahodilou výpomoc spíše jednotlivých členů naší muziky; v posledních letech však Žandár s partou mladých folklorních nadšenců z Bánova (malebné městečko na úpatí Bílých Karpat cca 5 km od Uherského Brodu) navázal velmi úzkou spolupráci, která vyústila mimo jiné v natočení společného CD „Na tom našem díle“ (2005), společném vystoupení na Moravském plese (2006) či v účasti na mezinárodních folklorních festivalech Europeade v Litvě a Lotyšsku (2004) a Dánsku (2007).

Po poslední veleúspěšné cestě do Dánska, bylo velmi brzy, již na podzim 2007, rozhodnuto, že naše muzika doprovodí Kohútek (byť již v současné době pravidelně vystupující s mladou muzikou Strúček z Bánova) na další ročník festivalu Europeade, který se v druhé polovině července 2008 měl konat ve švýcarském Martigny, podhorském alpském městečku nacházejícím se v jednom z frankofonních kantonů švýcarské konfederace.

První fáze přípravy vyznačující se zejména obsáhlou e-mailovou komunikací, v níž by, pokud by býval jel, hrál prim jako obvykle náš kontráš Pavel, byla završena účastí na společném soustředění na začátku července, kde jsme oživilí již dříve secvičená pásma. Radost ze setkání v tak velkém počtu jsme neopomněli zapít výtečnými poklady z našich ovocných sadů a vinic. Po takové (tréninkové) smršti jsem ani já, který se podobného putování s Kohútkem účastnil poprvé, o osud a úspěch našeho společného díla neměl strach... Zmíněná přípravná fáze byla pak zakončena několika telefonáty, jejichž předmětem bylo zejména určení složení a množství tekutých zásob na cestu a pobyt a zvolení koordinačního výboru pro mixované nápoje, jehož členy se vzhledem ke svým dlouholetým zásluhám a zkušenostem stali sourozenci Zálesákovci a náš basista Štěpán Koníček.

Pro většinu z nás samotná cesta začala v Praze na Roztylech, kam se pro nás a pro cimbál zastavil autobus šoférováný strýcem Karlem, význačným vlčnovským patriotem. Byli jsme nuceni konstatovat, že za několik hodin výše zmíněný koordinační výbor nezklamal naše očekávání - ze všech sálalo radostné očekávání hodin a dnů příštích. Bujará, vínem a dalšími „energetickými nápoji“ provoněná atmosféra, kterou umocňoval

neutuchající zpěv, v autobuse panovala až do časných ranních hodin (a to i přes jistou negativní, ovšem zcela neodbornou kritiku strýca Karla – strýc Karel vínu a ženám rozumí dokonale, ale zpěvu ne...)

Po příjezdu do Martigny jsme záhy poznali, že příslovečná švýcarská preciznost a vysoké civilizační standardy zřejmě platí toliko pro německy mluvící kantony; ve frankofonním Martigny jsme se například s naší, jinak velice usměvavou, přátelskou a ochotnou, průvodkyní Aline a jejím přítelem Raulem setkali asi až 4 hodiny po původně plánovaném termínu, tj. poté, co jsme si sami našli ubytování v protiatomovém železobetonovém podzemním krytu bez oken. Svá unavená těla jsme pak každý den ukládali na 2-3 hodiny spánku (v průměru – někteří samozřejmě tak dlouho pozorovali letní oblohu, že zapomněli spát) na jednu kymácející se a vrzající železnou postýlku (postýlky byly umístěny ve třech úrovních nad sebou!). To vše za rytmického doprovodu strýca Karla, který přeci jenom spal ze všech nejvíc a hlasitě o tom informoval ostatní – usínali jsme tak šťastni, že naše životy budou v bezpečí na klikatých alpských cestičkách. Není se tedy čemu divit, když někteří méně odolní účastníci si najednou vzpomněli na svoje klaustrofobické tendence – vhodná dávka alkoholu jejich stísněný pocit rychle přemohla a kolektiv se tak netrhal. Čtenářům musí tedy být jasné, že tomuto ubytovacímu zařízení, které jsme sdíleli společně ještě s jedním portugalským a německým souborem, snad mohly konkurovat jen pětihvězdičkové hotely ve 120km vzdálené Ženevě.

Na obranu organizátorů Europeade je však nutné dodat, že najít komfortní ubytování pro 200 souborů, které se festivalu zúčastnily, by bylo problematické i v našem hlavním městě. Navíc výše popsané nedobytné sídlo se nacházelo v nadmořské výšce 1350 m n. m. v malebné horské vesničce (vzdálené cca 25 km od Martigny) obklopené strmými alpskými vrcholy, což tlumilo prvotní tísnivé pocity některých z nás. Kvůli ubytování v pokojích se saténovým povlečením jsme však do Švýcarska nejeli a ostatní aspekty pobytu rozhodně převážily tu trošičku nepohodlí. Během 5 dnů pobytu jsme absolvovali asi 5 vystoupení pod širým nebem, zúčastnili se slavnostního zahájení i skoro dvě hodiny trvajících závěrečného defilé snad všemi ulicemi Martigny. V repertoáru se objevovaly tance z okolí Bánova a Uherského Brodu, zabrousili jsme i na Kopanice. Se skromností sobě vlastní, musím čtenářům sdělit, že všechny tyto počiny byly vždy odměněny dlouhým spontánním potleskem... Hlubokým zážitkem pro všechny Matignany či ostatní účinkující z jiných souborů musela být několikahodinová improvizovaná beseda u cimbalu

odehrávající se po slavnostním zahájení festivalu na parkovišti vedle našeho autobusu, při níž došlo i k utužování vztahů s dalšími soubory z České republiky – zejména s Bajdyšem z Třebíče.

Z výše uvedeného jasně plyne, že jsme kromě oficiálního účinkování měli i relativně dostatek volného času. Jak jsme s ním naložili? Kromě poznávání samotného Martigny a jeho nejbližšího okolí, pro něž byly charakteristické rozlehlé meruňkové sady a strmé alpské kopce osázené vinnou révou, jsme podnikli i výlety do vzdálenějších míst. S naším autobusem jsme se například vyšplhali až do známého průsmyku svatého Bernarda (2480 m. n. m.), kterým například putovali Napoleonovi vojáci při své cestě do Piemontu v roce 1800 (bitva u Marenga) a kde již v 11. století založil sv. Bernard z Aosty hospic (útulek pro pocestné) spravovaný mnichy. Zmíněný hospic, stejně jako muzeum bernardýnů, jsme samozřejmě navštívili. Rovněž jsme stihli jak okolním alpským velikánům, turistům z celého světa, tak i zmíněným nejlepším přátelům člověka rádně od plic a s chutí zazpívat a zahrát, přičemž jsme do futrálu vybrali (za 10 min) více než 100 švýcarských franků, které jsme věnovali na charitativní účely – pamlsky pro pejsky. Navštívili jsme rovněž francouzské Chamonix, z něhož většina z nás dostoupala za pomoci visuté kabinkové lanovky překonávající největší převýšení na světě (2007 výškových metrů za cca 20 min) až na vrchol hory Aiguille du Midi (3842 m. n. m), z jejíhož vrcholku byl překrásný výhled na masiv Mont Blancu... Na zpáteční cestě jsme skoro jeden celý den prožili ve vznešené Ženevě.

Jak zhodnotit společné účinkování a pobyt Kohútku, Žandáru a Strúčku na festivalu Europeade 2008 v Martigny? Úspěch a hřejivý pocit z toho, že i náctiletí muzikanti či tanečníci se i mimo oficiální zkoušky chtějí učit od těch starších nové věci a ty starší v mnohém obohacují, hřejivý pocit z toho, že lidové písně ze Slovácka i Slovenska jsou stále živým organismem, který je znovu dotvářen novými generacemi a s velkou radostí jimi interpretován, hrdost na to, že zmíněné pocity velmi dobře vnímali i naši švýcarští hostitelé, kteří oceňovali právě živost a náboj našeho folkloru – ve srovnání například s tamním folklorem, který vnímali již jako mrtvý materiál nemající současné generaci co říct a hodící se spíše do muzikologických muzeí či archivů (měl jsem možnost s mnohými z nich na toto téma diskutovat...).

Ondřej Blaha

Hornácký ples v Brně

Dostala jsem maličko posunutý vánoční dárek. Nebyl od Ježíška - tak hodná zase nejsem - byl od milých přátel. Pozvání na Hornácký ples v Brně. Dohoda o našem plesání proběhla mezi nimi a Tondou, slovo dalo slovo a já byla pověřena rychle vyléčit své, už tradiční, nachlazení.

V sobotu 24. 1. 2008 v 15.30 už nás - to jest Janu a Tonda Slovákovy, kteří byli autory pozvání, a Houskovy, odvážel mezinárodní rychlík Hamburk - Budapešť, směrem na Brno. Cesta byla velmi příjemná, zavlažovaná lahodným vínkem ze sklepů Mělnického zámku, jako příslibu budoucího koštu vín na plese. Z hlavního nádraží v Brně jsme se bez průtahů přemístili šalinou na místo, kousek samozřejmě i pěšky, do hotelu Voroněž. Ples byl opravdu ve velkém stylu - u vchodu vítali příchozí švarní husaři v parádních uniformách, slivovice na přípitek byla jemná a řetízkovala. Kam oko dohlédlo překrásná květinová výzdoba soupeřící s toaletami přítomných dam a barevností hornáckých krojů.

Pohoštění předčilo očekávání, zakládajících se na nabídce v programu. I my jsme se převlékli do společenského, jako reprezentanti matičky Prahy samozřejmě do krojů. Rozhodně jsme se na plese neztratili.

Muziky majstrů primášů Galečky, Hrbáce, Mičky, Minkse, Staši a Kubikovců se zasloužily o to, že sedlácká střídala sedláckou, sem tam se vloudil i malý čardášek. Zpívalo se, koštovalo víno i slivovice, ochutnávaly klobásky, koláčky a vůbec! Nedalo se zvládnout vše, nohy mne bolely ani ne od tance, jako od zdolávání schodů, po kterých jsme se průběžně přemisťovali za muzikami. Ve velkém společenském sále hrála dechová hudba Lipovjan, atmosféru doladřovaly Sestry Havelkovy a Melody Makers páně Havelky, ovšem bez dříve jmenovaného. Ten v té době očekával narození potomka - takže naše gratulace!

A když už jsme u gratulací - velmi mne potěšila mezi řečí podaná novinka - starostou brněnského krůžku byl zvolen náš bývalý člen, dobrý kamarád a folklorista tělem i duší MIREK HEBRON. Gratulujeme!

Ples skončil tak jak měl, noc byla mladá, hodiny ukazovaly třetí a do mrazivého rána se pomalu vytrácely večerní róby dam, motýlci „trošku nakřivo“ pánů i krásné výšivky na hornáckých krojích. I zpěv po slibované druhé hodině ranní byl, opravdu zpíval, kdo ještě mohl. Prožili jsme ples v dobré náladě a s ní jsme se i vrátili domů.

Zdena Housková

Májová veselice

Pod tímto názvem se ve dnech 8. a 9. května slavilo ve Ždánicích. Za účasti folklorních souborů, sborů, krůžků... osmi obcí regionu Ždánicka se po dvou letech za jarní pohody opakovala nádherná přehlídka postižených folklorem, a nejen jím.

Národopisnou slavnost na vojenské téma pořádal Mužský sbor ze Ždánic pod záštitou města Ždánice za finanční podpory Jihomoravského kraje a zúčastněných obcí. Jak se shodně vyjádřili iniciátor akce Viktor Kuřimský a starosta Ždánic Mirek Procházka, šlo především o setkávání, což se pořadatelům do písmene vyplnilo. Setkávali se dobří známí z níže jmenovaných obcí Hanáckého Slovácka a Kyjovska, docházelo k novým setkáním a navazování nových kontaktů a přátelství, tak jak to vždy u společného zájmu, zpěvu a skleničky bývá.

Vše začalo každoročním setkáním u pomníčku partyzána J. Jírovského U Zlatého jelena už v pátek před polednem. Kulturní a společenská část veselice začala navečer vernisáží výstavy obrazů a historických trojkolek v Laudonově vile, na níž navázalo přímo u vily nokturmo „Píseň v krajině“ věnované Vladimíru Horáčkovi, zpěvákovi a kamarádovi z Kyjova. V hodinovém pořadu moderovaném Jarkem Homolou zazněla krásná sóla i sborové zpěvy na lidovou notu, ale i barokní hudba v podání učitelů místní ZUŠ a swing předvedený smyčcovým orchestrem žáků ZUŠ.

Hlavní akce z dvoudenních slavností začaly v sobotu dopoledne, kdy se všech 350 krojovaných aktérů z Archlebova, Lovčic, Násedlovic, Nenkovic, Strážovic, Věteřova, Želetic a Ždánic sešlo i s muzikami u máje, aby ji za zpěvu a pohody dostrojili a průvodem městem doprovodili pod prapory svých obcí až do místa jejího vztyčení u kulturního domu. Pod prapory Ždánic pochodovali a programu se aktivně účastnili i naši přátelé, ždánští rodáci, členové brněnského SIK: nový starosta Mirek Hebron, Jarek Homola a manželé Brešovi.

„Vojna“ začala po vztyčení máje na přírodním jevišti v zámeckém parku. Drobtina si na ni na jevišti hrála, tančila a zpívala, dospělí aktéři o vojně nelaškovali. Slyšeli jsme bohatýrské zpěvy mužských sborů, pěkná sóla i jemný ženský projev, zpěvy, verbování i scénická vystoupení (jsem přesvědčen, že jsme slyšeli a viděli výrazné mladé talenty, se kterými se budeme za čas setkávat jak ve Strážnici, tak na jiných významných folklorních akcích). Zkrátka, téměř tři hodiny se v nádherném prostředí zámeckého parku za krásného počasí skvěle bavilo jak plné hlediště, tak i jeviště. Pořad měl spád a čas uplynul jako voda. Ani jsme se nenadáli, a už jsme tleskali závěrečným rozlučkovým písničkám zpívaným všemi dospělými aktéry spolu.

Tímto ovšem program zdaleka nekončil. V parku se muzicírovalo až do zahájení besedy, která byla vylepšená košem. K tanci, zpěvu a poslechu hráli střídavě CM Hradisko a dechová hudba Dambořanka, děvčata v krojích pilně nalévala. Tancemilovní obou žánrů i fajnšmekři si došli na své.

Pro Vás všechny, kteří jste tuto krásnou záležitost na Hanáckém Slovácku promeškali, mám potěšující informaci od organizátorů – už se pracuje na další, bude se za dva roky opakovat.

Bruno Vognič

Taneční hry ve Slováckých krůžcích

Už delší dobu jsme společně (tj. Medek a Hlaváč) uvažovali o tom, že by bylo dobré obnovit tradici tanečních her, které se v pražském krůžku pěstovaly v padesátých až šedesátých letech a které umožňovaly zapojení všech návštěvníků besed bez zvláštní taneční přípravy. Také jsme pokládali za vhodné tyto hry popsat, protože upadají do úplného zapomenutí, ale myslíme si, že by se mohly na besedách obnovit ke zpestření programu.

Dalším impulzem k tomuto záměru byl seznam her brněnského krůžku, který je uveřejněn v jeho Storočence na str. 107. Jsou zde uvedeny: Trefa, Hojačky, Kdo má ženu, Holúbek, Vyhazovaný valčík, Židovka, Mašinová, Nejsem rád od smutnosti, Já su z města majstrov syn. Kromě prvních dvou (Trefa a Hojačky – mužská záležitost) se všech ostatních může účastnit libovolný počet párů.

V pražském krůžku se provozovaly všechny tyto hry kromě dvou posledních, a navíc Řeznická a Káčer (patrně totožný s brněnským Kdo má ženu).

Přinášíme dnes první část popisu tří z těchto her, a to těch, jejichž písňový a muzikantský part je obsažen ve zpěvníku L. Neumanna, v kapitole „Různé“.

Holúbek

Muži i ženy (mladí i starší) udělají kolo, drží se za ruce a postupují pomalými úkroky v kruhu, při tom zpívají – „Spadl s pece holúbek...“ Začíná „lichý“ muž, který je uprostřed a drží v ruce šátek (pokud možno vyšíváný). Obchází kolem kruhu a škádlivě prostírá šátek děvčatům k nohám, až ho některá na znamení souhlasu přišlápne. Oba jdou pak do středu kruhu, kde si kleknou na prostřený šátek proti sobě a políbí se (decentně). Následuje muzika bez zpěvu v polkovém rytmu, oba zavěšení za lokty se točí dokola. Šátek pak přebírá děvče (žena) a vše se opakuje. Pokud se nedaří najít partnera, který by šlápnutím na šátek vstoupil do hry, může „lichý“ tanečník či tanečnice šátek hodit podle vlastního výběru někomu z kruhu přes rameno a ten pak musí jít do středu, dále se pokračuje jak uvedeno nahoře.

Káčer

Muzika hraje melodii „Kdo má ženu nech drží“. Libovolný počet párů postupuje polkovým krokem v kruhu proti hodinovým ručičkám,

žena je po pravé straně páru. Muzika náhle (nečekaně) přestane hrát a v tom okamžiku si muži musí vyměnit tanečnice. Uprostřed kruhu je „lichý“ tanečník, který se snaží této pauzy využít a přiskočit k některé volné ženě, kterou dostatečně rychle neuchopil tanečník z ostatních párů. Pokud se mu to podaří, jde takto vyřazený tanečník do kruhu a vše se opakuje.

Mašina

Muzika hraje melodii (viz zpěvník) z počátku pomalu, občas i záměrně s falešnými tóny, event. i s pískáním či houkáním, rozjíždí se do zrychlujícího se rytmu. Libovolný počet párů postupuje opět v kruhu polkovým krokem. Muzika náhle přestane hrát a současně vyvolává jména stanic (např. Huštěnovice, Veselí atd.). Pokud je stanice skutečně přestupní, páry si vymění partnery, obvykle postupem tanečníka o jedno místo dopředu. Jména stanic se obměňují do vyčerpání těch, ve kterých se na Slovácku přestupuje.

Pokračování příště (bude-li zájem).

Karel Medek, Jan Hlaváč

O čem a o kom se píše

Jsme jedné duše, ty i já.

Rozhovor J. Brabce s J. Plockem. Internetové stránky, výňatek „**O moravské duši**“

J. B.: Hovoříš o moravské lidové písničce, ale nakolik jsi ji mohl poznat v autentickém tvaru? Jako Kmoch zlikvidoval české lidové písničky, tak na Moravě nejen Slabák, ale už před ním třeba Volavý podstatně změnili moravskou písničku. Třeba cimbálový sound není až tak starý, jak se mívá.

J. Plock.: To je pravda jen do jisté míry. Tady musíme odlišit dvě roviny. První je rovina dechovky a druhá rovina cimbálovky nebo smyčcové, hudecké muziky. Ty k sobě mají blízko. Právě v oblasti cimbálovky si myslím, že je jakási kontinuita zcela patrná. Teď se nebudeme o autenticitě, to by byla samostatná obsáhlá kapitola. Máme region -

Hornácko, kde tato kontinuita nebyla přetržena. Muzika se zde nějakým způsobem vyvíjí, objevil se zde cimbál, který tu dříve nebyl. Ale stejně tak zde kdysi jistě nebyly smyčce, hrálo se na dudy a různé píšťalky. Ale kontinuita písňová a interpretační je nepřerušovaná. Pak jsou regiony další, kde k tomu přerušení došlo.

To znamená, že muzikanti, kteří to hráli, ti "staří hudci", vymřeli a dočasně to všechno převálcovala třeba dechovka. Ten sound smyčců na čas zmizel. Ale znovu se objevil. Písňový materiál zůstal od dob sběratelů zachovaný. To je problém Strážnicka - Slávek Volavý, Hradištska - Jaroslav Staněk a Kyjovska - Jura Petřů. Tito primáši oživilí materiál, který není změněný interpretací, která je novější. Slávek Volavý vysloveně vytvořil primášský styl. Sám přiznal, že si ty cifry vymýšlel. Ale na druhé straně on sám si pamatoval ve Strážnici lidi, kteří tak nějak hrávali, a ti si pamatovali staré strážnické hudce. To znamená, že se podařilo po celou dobu udržet povědomí, co je stylové. Na rozdíl od Čech, kde téměř všude skutečně zaniklo a původní formy lidové muziky převálcovala umělá tvorba Kmocha a vůbec dechovka. V Čechách samozřejmě existoval taky malý přenosný cimbálek a cimbálová muzika. Samozřejmě to nebyl cimbál uherského typu. Dokonce jsou oblasti, kde je cimbálek doložen minimálně v osmnáctém století, třeba Valašsko a Kyjovsko. (Velký cimbál přišel až ve 20. století).

Pozn. red.: RNDr. Jiří Plocek - biochemik, pracovník AV ČR, redaktor a dramaturg ČRo Brno, muzikant a znalec hudebního folkloru, aktivní spolupracovník BROLNu .

K folklorním akcím

Malovaný kraj č. 6, 2008. Výňatek z rozhovoru redakce s PhDr. **Janem Kristem.**

Otázka: Není v současné době na Slovácku folklorních festivalů či slavností, kde nevystupují pouze místní, ale též přespolní účastníci, už příliš mnoho? Co vás na současné praxi při pořádání festivalů mrzí?

J. Krist: To, že pomalu nevíte, zda jste na festivalu třeba ve východních Čechách, ve Slezsku, na Hané či v nějaké slovácké vesnici. To je mumraj, který člověka brzy omrzí a příště už nejede nikam. Dříve to bylo většinou tak, že každý etnografický region měl nějaký svůj regionální folklorní festival. Kde se se soubory pracovalo tak, že tyto slavnosti měly značný ohlas a renomé. Dnes už jich takto pracuje jen pár. Většinou se z nich staly nepodařené kopie mezinárodních folklorních festivalů, protože v cestě za „světovostí“ se staly obětí vlastní iluze. Je třeba jim

připomenout, že pokud chtějí přežít, musí být něčím specifické, že by se měly naopak opřít o domácí a regionální tradice.

Paradoxem je, že všichni tito pořadatelé se dovolávají různých koncepčních materiálů a dokumentů nejen českého ministerstva kultury, ale hlavně UNESCO. Přitom jejich praxe je většinou v příkrém rozporu s doporučeními odborníků zakotvenými v těchto dokumentech. Takto povrchně organizované akce nemohou nijak přispět k uchování našeho kulturního dědictví. Vždyť někdy dokonce pomáhají naopak jeho nivelizaci, deformaci či degeneraci.

Osmdesátka básníka Kyjovska Pavla Černého

Jiří Dunděra, Kyjovské noviny, únor 2009.

Pavel Černý, absolvent kyjovského gymnázia, uznávaný básník, folklorista, člen našeho krůžku. Pro nás významný navíc ještě tím, že byl spolu s Ivo Kultem jedním z prvních poválečných stárků pražského Slováckého krůžku v letech pobytu v Praze (1948-1952). Podrobněji o něm viz článek A. Drhlíka v tomto čísle. J. Dunděra připojil k článku tuto báseň:

Pavel Černý: Ta chvíle nebyla

*Měla rudé šaty
jak by se ve víně koupala
a já ji bral k tanci
myslel na čardáš
a láhev červeného vína
a dotýkal se jí
jak znalec mladého vína
koštýřem rtů
a píl jsem lásku
z dlaní, z úst
až řekla - pust!
Já pustil tu chvíli
jakoby nikdy nebyla*

Cena města Brna 2008 rodáku z Kyjova

B. Hlaváček, Folklor č. 1, 2009.

Jaromír Nečas – redaktor, publicista, skladatel a pedagog převzal cenu města Brna za „celoživotní přínos k popularizaci a dokumentaci

moravské hudební kultury". Kyjovskému rodákovi bylo 21. února 87 roků. Vzpomínáme také na pořad, který uváděl za kyjovskou radnici k sedmdesátinám Klimenta Navrátila, i na jeho aktivní účast na posledním Slováckém roku v programu B. Rychlíka o vzniku kyjovské skočné.

Po studiích na brněnské konzervatoři a filozofické fakultě se věnoval skladatelské tvorbě, spolupracoval s Ústavem pro lidovou píseň a byl zaměstnán v čs. rozhlasu, kde se věnoval hlavně folklorním pořadům. Výrazně formoval BROLN – byl členem jeho umělecké rady, upravovatelem písní i cimbalistou. Byl členem brněnského Slováckého krůžku, cimbalistou v Moravském tanečním a pěveckém souboru, spolupracoval též s Břeclavem, s kyjovskou muzikou Jury Petruš aj. Pedagogicky působil na JAMU a brněnské konzervatoři. Vyznává se, že celý dospělý život se objímal s písní a mikrofon nastavoval těm, co ji zdobili. S folklorem procestoval celou Evropu, byl členem v programové radě strážnického festivalu, autorem celé řady pořadů. Na popud Jury Petruš vydal CD „Pugét 21 písní“, na kterém – vyjádřeno slovy B. Rychlíka – zpívá nelidově, trochu jako starý šansoniér, trochu jako nakřáplý přenosný cimbál, nad kterým se občas hlas rozběhne jak paličky, ale ví, o čem zpívá, měřítkem tohoto zpívání je prožitek.

K udělení ceny upřímně blahopřejeme.

Připravil Jan Hlaváč

Psali o nás:

V osmém čísle časopisu Ostrožska a Horňácka „KRAJEM svatého ANTONÍINKA“ (mimočodem jeden z nejlepších jaké se mi dostaly do rukou) se objevily hned dva články o aktivitách našeho SIK.

Pod titulkem „**Hlucké hody? Ano. Ale až v Praze**“ je pěkně a čtivě popisována příprava, vlastní průběh a ohlasy na naše listopadové hody. Článek Radovana Beťáka a Jana Kozáka je doplněn řadou pěkných fotografií Radky Šplíchalové. Autoři mimo jiné upozorňují na pikantnost: V Hluku už desítky roků hody nebyly a naši stárku, za pomoci rodiny, stálo hodně úsilí shánění podkladů pro autentickou rekonstrukci hodů k předvedení v našem SIK. Věřme, že článek vyprovokuje místní k oprášení jedné ze starodávných tradic. Článek je dobře napsaný a dělá nám solidní propagaci.

Dalším článkem podepsaným značkou RB je pod názvem „**Moravský ples v Praze: ženský sbor z Javorníku a Lipovjan**“ Již úvodní věta vyjadřuje, jakou autoritu ples v široké folklorní obci má: „*Vystupovat*

na Moravském plese v Praze se nepoštěstí zdaleka každému ...“ a další pozoruhodný postřeh: „K pozvání na Moravský ples došlo na hornácké poměry docela brzo, když nás asi v půli ledna oslovili...“ Článek obsahuje i svérázné pozvání na náš ples: „Kdyby teda někdo chtěl napřesrok okořenit svou plesovou sezonu krojovaným plesem, kde může ujít pár kroků a ocitnout se z Uherskohradištska na Hané či Podluží, ať mu tato akce určitě neunikne“. Článek také naboural moje přesvědčení o tom, že Jožka Bobek je všude na Moravě známý. Není. Na doprovodné fotografii je uveden jako bezejmenný tanečník pražského Slováckého krůžku.

Potěšilo nás:

20. dubna přiletěla e- mailová zpráva:

„Zdravím v Praze.

Naše společné účinkování 19.4.2008 bylo oceněno včera cenou Foskar 2008 za nejlepší veřejně prezentovaný pořad r. 2008. Blahopřeji. Věřím, že bude čas a příležitost si cenu potěžkat. Mějte se krásně.

Ruda Tuček“

Foskar je ocenění výrazných počínů v aktivním hudebním a tanečním folkloru a folkloristů v České republice. Foskara uděluje Folklorní akademie a pořadem, o kterém je výše zmíněná zpráva bylo představení „Slovácký verbuňk – mistrovské dílo UNESCO“ v Divadle U Hasičů (viz Vědomost' č. 39). Na pořadu se podíleli i naši verbíři a tanečníci – kolem 20 účinkujících. Takové to vysoké ocenění potěší, zahřeje a povzbudí do další práce. Všem přímým i nepřímým aktérům gratulujeme a děkujeme za vzornou reprezentaci.

Pro úplnost, dalšími oceněnými pro rok 2008 jsou: zpěvák - **Luboš Holý**, vokální sbor - **Sboreček žen z Lipova**, muzika - **CM Technik** z Ostravy, soubor - **Kohoutek** z Chrudimi, nosič - **2CD Cesty a návraty** (CM Technik), veřejně prezentovaný pořad - **Slovácký verbuňk – mistrovské dílo UNESCO**, přínos k udržení a rozvoji folklóru - **Karel Pavlišťák**, síň slávy - **Martin Hrbáč**.

Připravil Bruno Vognič

Dobré recepty na závěr

Kachna po židovsku

Očištěnou kachnu prošpikujeme kousky ořechů a plátky česneku. Původní recept doporučuje mandle, ale lépe se osvědčily vlašské ořechy (mandle mají nahořklou chuť). Podle chuti osolíme, podlijeme a dáme péct. Kachna od ořechů dost ztmavne, tak to někdy člověka trochu zarazí. Jako přílohu uvaříme polévkové drobení (na velkém struhadle), v druhém kastrolku uvaříme sušené houby a smícháme je s drobením. Nakonec přidáme pár lžic výpečků. To už záleží na každém z nás, jak kdo má rád mastné.

Rybí filé po cikánsku

Plátky ryby osolíme, mírně posypeme červenou paprikou - může být i pálivá, potřeme plnotučnou hořčicí a na ní poklademe nakrájenou cibulí. Takto připravené plátky vložíme do rozehřátého oleje, zopakujeme ingredience i na druhou stranu ryby. Po chvíli opatrně rybu obrátíme a opečeme z druhé strany. Ryba se při obracení rozpadá, proto použijeme širokou obracečku. Příloha brambory.

Cesta na severozápad

Tento recept má tak trošku problém. Používá se v zimním období, hlavně při příchodu z nějaké túry, když nám je zima, ale problém je v tom, že musíme mít k dispozici klasická kamna na topení uhlím, nebo dřevem. Lepší dřevem.

Do půl litru vody přilijeme půl litru rumu, nakrájíme 1 celý pomeranč i s kůrou, 1 celý citron s kůrou, 16 kostek cukru, cca 1,5 cm plátek másla a dáme vařit. A to už máme řádně rozpálený pohrabáč a těsně před varem vše pohrabáčem zamícháme. Pozor, nemícháme dlouho, nebo vyprchá všechn alkohol a my zůstaneme střízliví a bude nám pořád zima!!!

Dobrou chuť Vám všem přeje

Jana Ulčarová

Přehled akcí Slováckého krúžku v Praze

Září 2009 - únor 2010

- 9.9.2009 **Beseda u cimbálu** - středa 19.00 hod
KD Gong, Praha
- 13.9.2009 **Účast na Trojském vinobraní**
Trójský zámek, Praha 7
- 14.10.2009 **Beseda u cimbálu** - středa 19.00 hod.
KD Gong, Praha 9
Vzpomínkový věneček - ke 140. výročí vzniku spolku
Radhošť - termín bude upřesněn.
6. – 8. 11. 2009 **Setkání pražských lidových muzik na vojenské téma**
Bubenská 1, Praha 7
- 11.11.2009 **Beseda u cimbálu** - středa 19.00 hod.
KD Gong, Praha 9
- 21.11.2009 **Kateřinské hody** - sobota 19.00 hod.
KD Gong, Praha 9
- 9.12.2009 **Vánoční beseda** - středa 19.00 hod.
KD Gong, Praha 9
- 13.1.2010 **Beseda u cimbálu** - středa 19.00 hod.
KD Gong, Praha 9
- 10.2.2010 **Beseda u cimbálu** - středa 19.00 hod.
KD Gong, Praha 9
- 20.2.2010 **Moravský ples** - sobota 19.30 hod.
Národní dům na Smíchově

Z bohaté nabídky doporučujeme:

- 14.6. Pouť ke cti sv. Antonínka - Blatnice
18. - 21.6. 50. ročník MFF Myjava - Myjava
- 20.6. Hornácké kosení na Vojšických úkách - Malá Vrbka
- 25.- 28.6. 64. ročník MFF - Strážnice
3. – 5.7. 55. Folklorní festival - Východná
10. – 12.7. Folklorne slávnosti pod Polanou - Detva
17. -19.7. Hornácké slavnosti - Velká nad Veličkou
- 24.- 26.7. 9. ročník MFF Svatobořice - Mistrín

- 26.7. Slavnosti bratrství Čechů a Slováků – Javořina
31.7. – 1.8. Valtické vinařské slavnosti – Valtice
7. – 9. 8. 62. ročník MFF Gorolski swieto – Jablunkov
7. – 9.8. 27. ročník Národopisného festivalu Kyjovska – Milotice
14. – 15.8. Bzenecká pouť, Galerie Ryzlinků
16.8. Folklorní odpoledne se souborem
Old Stars Břeclavan – Strážnice
22.8. Ozvěny Horňácka – Velká nad Veličkou
29.8. Zarážení hory - Kobylí, Čejkovice, Šardice,
Týnec, Moravský Žižkov
11. -13.9. Slovácké slavnosti vína
a otevřených památek – Uherské Hradiště
19.-20.9. Oskorušobraní na salaši Travničná – Tvarožná Lhota
25.9. - 27. 9. Michalské slavnosti - Staré Město u UH
26.9. Setkání lidových vypravěčů – Velká nad Veličkou
10.10. 33. ročník Pochod slováckými vinohrady – Hodonín
16. – 20.10. Tradiční krojové hody – Kostice
20. – 21.11. Festival otevřených sklepů – Znojmo
27. – 29.11. Vzpomínka na 203. výročí bitvy u Slavkova- Slavkov
25.12. Vánoční beseda u cimbálu – Kyjov
26.12. Štěpánské koledování - Strání

Jubilanti nad 50 let

Měsíc	Datum	Příjmení	Věk
Červenec	4.7.	Domanínská Libuše	85
	4.7.	Dřínek Vladimír	80
	13.7.	Radová Magda	80
	17.7.	Bouřa Evžen	60
	26.7.	Šafaříková Eliška	85
	31.7.	Štěpánek Václav	50
Srpen	6.8.	Havlík Karel	65
	7.8.	Sochorová Zuzana	60
	19.8.	Brhelová Ivanka	65
Září	2.9.	Ochranová Mária	60
	3.9.	Farská Eva	60
	9.9.	Kristová Zdena	65
	10.9.	Houska Antonín	60
	22.9.	Matějka Miloš	55
	23.9.	Šťastná Anděla	80
	24.9.	Konečný Miroslav	55
	25.9.	Skuhravý František	60
Říjen	1.10.	Navrátilová Ludmila	85
	4.10.	Marková Eliška	75
	4.10.	Ulčarová Jana	60
	5.10.	Karásková Emilie	85
	7.10.	Fajkus Petr	65
Listopad	10.11.	Macháčková Jitka	70
	23.11.	Mansfeldová Marie	65
Prosinec	17.12.	Šisler Bohuslav	85
	19.12.	Hruboš František	70
	21.12.	Vogničová Anna	55
	27.12.	Hubálková Věra	50
Leden	5.1.	Bělanský Vladimír	65
	13.1.	Rajtoral Jindřich	60

Obsah :

Redakční poznámka	1
Slovo starosty	2
Moravský ples 2009	3
Setkání Slováckých krúžků 2009	5
13. ročník výstavy moravských a českých vín	9
Životní jubileum Jaroslava Vinklera	12
Vzpomínka na jednoho z únorových jubilentů	14
Braťkové, dráteníci, miškáři a jiní	16
Kohůtek, Strúček a Žandár ve Švýcarsku	20
Hornácký ples	23
Májová veselice	24
Taneční hry	26
O čem a o kom se se píše	27
Recepty	32
Přehled akcí	33
Jubilanti nad 50 let	35
Obsah	36

Vydává Slovácký krúžek v Praze,
Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4,

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející zpravidla 2x až 3x ročně

Odpovědný redaktor: Bruno Vognič,

Nové Ouholice 25, pošta Nová Ves 277 52, tel.: 315 795 047

Redakční rada:

Jan Hlaváč, Radka Šplíchalová, Jan Roháč

Distribuce: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4,

tel.: 244464459, salovah@seznam.cz

Příspěvky el. poštou na adresu bruno.v@quick.cz, rukopisy na adresu odpovědného redaktora, vedení SIK nebo prostřednictvím členů redakční rady Vědomosti

Autoři použitých fotografií: J. Janda, D. Macháček, J. Roháč,

R. Šplíchalová, B. Vognič, J. Vesecká

Slovácký krúžek v Praze

Starosta: Miroslav Říha, Vikova 1143/13, 140 00 Praha 4

tel.: 602 115 223, e-mail: riha@oksystem.cz

Jednatelka: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4,

tel.: 244 464 459, e-mail: salovah@seznam.cz

www.kruzekskp.cz

